

Örgütsel Demokrasi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel Demokrasi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28234>

Özet

Örgütsel Demokrasi Ölçeği (ÖDÖ), Tahsin Geçkil ve Murat Tikici tarafından 2015 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, özellikle kamu ve özel sektör örgütlerinde çalışanların algıladıkları demokrasi düzeyini ampirik olarak değerlendirilmeyi amaçlamaktadır. Geliştirme çalışmaları, Türkiye bağlamında **örgüt kültürü** ve yönetim uygulamalarının demokratik ilkelerle ne ölçüde örtüşmesini belirlemek üzere tasarlanmıştır. Ölçek, çalışanların katılıma, şeffaflık ve adil yönetim gibi temel boyutlardaki deneyimlerini nicelleştirerek organizasyonel literatüre önemli bir katkı sağlamaktadır.

Ölçeğin geliştirme süreci, güvenilirlik ve geçerlik analizlerini içermekte olup, sonuçları *Amme İdaresi Dergisi*'nde yayımlanmıştır. Ölçek, yönetim bilimleri ve örgütsel psikoloji alanında çalışan araştırmacılar için örgüt içi demokrasi kavramını derinlemesine inceleme fırsatı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel demokrasi, ölçek geliştirme, organizasyonel davranış, yönetim, psikometri, örgütsel katılım.

Yazarlar

Tahsin Geçkil, Murat Tikici.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, örgütlerdeki demokrasi düzeyini, çalışanların karar alma süreçlerine katılımını, bilgi akışını ve şeffaflığını ve yönetsel adilliği kapsayan çok boyutlu bir yapıyı geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek standart bir araç sunmaktır. Ölçek, Türk yönetim ve idare literatüründeki boşluğu doldurmak ve bu alandaki ampirik araştırmaları desteklemek üzere geliştirilmiştir.

Ölçek, yöneticilerin ve araştırmacıların, organizasyonel yapıların demokratikleşme potansiyeli açısından değerlendirilmelerine olanak tanır. Elde edilen veriler, örgütsel gelişim ve değişim süreçlerinde yol gösterici olarak kullanılabilir.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Örgütsel Demokrasi Ölçeği, karmaşık bir sosyal psikolojik yapı olan **örgüt içi demokrasiyi** ölçmektedir. Bu yapı, sadece formal prosedürleri değil, aynı zamanda çalışanların algıladıkları yetki paylaşımını ve örgütsel adaleti de içerir. Ölçülen yapı, genellikle aşağıdaki temel boyutlar

etrafında şekillenir:

Karar Alma Katılımı: Çalışanların kendilerini etkileyen kararlara ne ölçüde dahil edildiği.

Şeffaflık ve İletişim: Örgüt içindeki bilgi akışının açıklığı ve dürüstlüğü.

Adil Yönetim Uygulamaları: Yöneticilerin çalışanlara karşı sergilediği tarafsız ve etik davranışlar.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışması (Geçkil & Tikici, 2015), ölçeğin psikometrik açıdan güçlü olduğunu göstermek amacıyla kapsamlı geçerlik analizleri içermiştir. Bu analizler arasında, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı **örgüt içi demokrasiyi** ne ölçüde temsil ettiğini gösteren yapı geçerliliği çalışmaları yer almaktadır.

Genellikle, faktör analizi teknikleri kullanılarak yapı geçerliliği sağlanmıştır ve uzman görüşleri alınarak içerik geçerliliği desteklenmiştir. Ölçeğin maddelerinin, belirlenen kuramsal boyutlar yeterince kapsadığı ve temsil ettiği doğrulanmıştır.

Güvenirlilik

Örgütsel Demokrasi Ölçeği'nin güvenilirliği, ölçek maddelerinin iç tutarlılığı ve ölçüm sonuçlarının kararlılığı değerlendirilerek amaçla incelenmiştir. Geliştirme çalışmasında, ölçeğin yüksek düzeyde **iç tutarlılığına** sahip olduğu belirtilmiştir.

Güvenirlilik katsayısı olarak yaygın şekilde kullanılan Cronbach Alfa değeri hesaplanmıştır ve bu değer kabul edilebilir akademik standartların üzerinde olduğu varsayılmaktadır. Yüksek güvenirlilik, ölçeğin aynı koşullar altında tekrarlanan ölçümlerde tutarlı sonuçlar verebileceğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya koymak ve kuramsal yapıyla uyumunu test etmek amacıyla faktör analizi teknikleri uygulanmıştır. Geçkil ve Tikici, bu analizler sonucunda **Örgütsel Demokrasi** yapısının alt boyutlarını belirlemiştir. Bu alt boyutlar, örgütsel demokrasinin farklı yönlerini bağımsız olarak ölçmeye olanak tanır.

Faktör analizinde elde edilen faktör yükleri ve öz değerler, maddelerin belirlenen faktörlere güçlü bir şekilde yüklendiğini teyit etmiş, böylece ölçeğin yapısal geçerliliği desteklenmiştir. Bu analizler, ölçeğin nihai formunun oluşturulmasında kritik rol oynamıştır.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geliştirme

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Genellikle 5'li veya 7'li Likert ölçeği formatında cevaplanmaktadır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Örgütsel Çalışanlar (Özellikle kamu ve özel sektör kuruluşlarında görev yapan yetkinler)

Yaş Grubu: Yetkin

Popülasyon Detayları: Ölçek, farklı sektör ve kademelerdeki çalışanların örgütsel demokrasi algılarını ölçmek için uygundur.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) anket formu.

Anahtar Kelimeler

Psikometrik özellikler, örgütsel katılım, karar alma süreçleri, yönetim bilimi, Tahsin Geçkil.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Tahsin Geçkil

Yazar ORCID Tanımlaması: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: tahsingeckil@gmail.com

Yazma Adresi: Makale referansında belirtilen kurum adresleri kullanılmalıdır.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2015 yılında Geçkil ve Tikici tarafından geliştirilmiştir. Akademik çalışmalarda kullanım genellikle makaleye atıf yapmak koşuluyla serbesttir, ancak ticari kullanım için yazarlardan izin alınması tavsiye edilir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: orgutsel-demokrasi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Geçkil, T., & Tikici, M. (2015). Örgütsel Demokrasi Ölçeði geliştirme çalışması. *Amme ?daresi Dergisi*, 48(4), 41-78.

Örgütsel Demokrasi Ölçeði Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler için yayımlanmış makaleye (Geçkil & Tikici, 2015) bağvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM